СЕТКАВЫ ПРАЕКТ «ВОСЬ ТАКІ ЁН ШТУКАР – НАЗОЎНІК–УЛАДАР!» ЯК СРОДАК ДАСЯГНЕННЯ МЭТ НАВУЧАННЯ

Т.Д.Чапля

У артыкуле раскрываецца змест вучэбнага праекта «Вось такі ён штукар – назоўнік–уладар!», распрацаванага па тэмах, якія прапанаваны вучэбнай праграмай, каляндарна–тэматычным планаваннем па вучэбным прадмеце «Беларуская мова», а таксама падручнікам для III класа.

Уводзіны

Атрыманне тэарэтычных ведаў доўгі час лічылася галоўнай мэтай адукацыі. Цяпер атрыманне ведаў разглядаецца хутчэй як сродак для вырашэння задач, якія звязаны з развіццём асобы вучня.

Паводле Кодэкса Рэспублікі Беларусь аб адукацыі «мэтамі адукацыі з'яўляюцца фарміраванне ведаў, уменняў, навыкаў і інтэлектуальнае, маральнае, творчае і фізічнае развіццё асобы навучэнца» [1]. Іншымі словамі, педагогу неабходна максімальна і ўсебакова развіць асобу дзіцяці.

Арыентацыя на веды, уласцівая савецкай школе, змяняецца больш дзейнасным падыходам да адукацыі. Адной з адукацыйных тэхналогій, якія падтрымліваюць такі падыход, з'яўляецца метад праектаў.

Сёння пачатковая адукацыя павінна вырашаць сваю галоўную задачу: закладваць аснову фарміравання дзейнасці дзіцяці – сістэму навучальных і пазнавальных матываў, уменні прымаць, захоўваць, рэалізоўваць пастаўленыя мэты, планаваць, кантраляваць, ацэньваць свае дзеянні.

У сучасным грамадстве актыўна выкарыстоўваюцца камп'ютэрныя тэхналогіі, таму і ў працы настаўніка вельмі важным з'яўляецца валоданне і прымяненне ў навучальным працэсе гэтых сродкаў. Гэта неабходна для стварэння агульных інтарэсаў, раскрыцця творчых патэнцыялаў вучняў, матывацыі да вучэбнай дзейнасці.

У сетцы Інтэрнэт створаны сэрвісы, якія з'яўляюцца даступнымі і простымі ў выкарыстанні. Такія сэрвісы даюць магчымасць для стварэння розных педагагічных работ.

Сеткавы праект – гэта асаблівая форма арганізацыі праектнай дзейнасці, якая ўяўляе сабой ўзаемадзеянне настаўнікаў, вучняў і іх бацькоў, аб'яднаных адной тэмай, мэтай, формамі і метадамі даследаванняў, арганізаванае на аснове камп'ютэрных тэхналогій.

У межах Міжнароднага дыстанцыйнага марафона «Купалаўскія праекты – 2020», арганізаванага УА «Гродзенскім дзяржаўным універсітэтам імя Янкі Купалы», мы паспрабавалі распрацаваць сеткавы навучальны праект «Вось

такі ён штукар – назоўнік–уладар!» для навучэнцаў 3 класаў па вучэбным прадмеце «Беларуская мова».

Намі былі выдзялены мэта, асноўная ідэя праекта, асноватворнае пытанне, вучэбны змест.

Асноўная частка

Мэта праекта – сістэматызацыя ведаў па тэме «Назоўнік» і фарміраванне адукацыйных кампетэнцый ў вучняў 3 класа па прадметах «Беларуская мова» і «Літаратурнае чытанне» з дапамогай групавой работы ў рамках праекта.

Ідэя праекта заключаецца ў стварэнні віртуальнага музея «Назоўнік як часціна мовы» на аснове сэрвісаў Web 2.0.

У працэсе працы над праектам навучэнцы павінны будуць даць адказ на асноватворны пытанне: «Што здарыцца на Зямлі, калі знікнуць усе назоўнікі?».

Асноўны навучальны змест праекта засноўваецца на тэмах, якія вызначаны «Вучэбнай праграмай па прадмеце «Беларуская мова» для трэцяга класа агульнаадукацыйных устаноў з беларускай і рускай мовамі навучання і выхавання» [3] і «Прыкладным каляндарна–тэматычным планаваннем па прадмеце« Беларуская мова »для трэцяга класа »[4]: *«Назоўнік як часціна мовы», «Адзіночны і множны лік назоўнікаў», «Назоўнікі, якія маюць адну форму ліку», «Назоўнікі, лік якіх не супадае ў рускай і беларускай мовах», «Род назоўнікаў», «Назоўнікі, у якіх нельга вызна чыць род», «Назоўнікі, род якіх не супадае ў рускай і беларускай мовах», «Змяненне назоўнікаў па пытаннях»*.

Сеткавы навучальны праект «Вось такі ён штукар – назоўнік–уладар!» пабудаваны на падставе сучасных патрабаванняў, што прад'яўляюцца да сеткавых праектах. Таму былі вызначаны тры праблемныя пытанні і распрацаваны праектныя заданні для адказу на іх, вызначаны праектныя прадукты.

Праблемнае пытанне №1: «Назоўнік, які ён?»

Праектнае заданне для адказу на праектнае пытанне № 1:

– распрацаваць алгарытм (прыклад) для складання «Пашпарта назоўніка»;

– абмеркаваць алгарытм на старонках каманд, а затым размясціць атрыманы варыянт на вэб–сайце кожнай каманды;

– скласці «Пашпарт назоўніка»;

– арганізаваць онлайн–канферэнцыю для абмеркавання вынікаў работы каманд з дэманстрацыяй атрыманых «Пашпартоў».

Праектны прадукт, які створаць ўдзельнікі, адказваючы на праектнае пытанне № 1: «Пашпарт назоўніка».

Праблемнае пытанне №2: «Навошта нам трэба ведаць шмат назоўнікаў?»

Праектнае заданне для адказу на праблемнае пытанне №2:

– падабраць вершы, апавяданні і г.д., якія адлюстроўваюць неабходныя моўныя з'явы на тэму «Назоўнік»;

– распрацаваць на аснове сэрвісаў Web 2.0 практыкаванні на тэму «Назоўнік».

Праектны прадукт, які створаць ўдзельнікі, адказваючы на праектны пытанне № 2: «Комплекс заданняў і практыкаванняў для засваення тэарэтычнага матэрыялу па тэме «Назоўнік».

Праблемнае пытанне №3: «Які музей патрэбен назоўніку?»

Праектнае заданне для адказу на праблемнае пытанне №3: стварэнне віртуальнага музея «Назоўнік як часціна мовы». Кожная каманда атрымае чатыры выставачных залы (згодна з вучэбнай праграмай) для афармлення музея з выкарыстаннем матэрыялаў, падрыхтаваных на другім этапе.

Праектны прадукт, які створаць ўдзельнікі, адказваючы на праектнае пытанне № 3: «Віртуальны музей «Назоўнік як часціна мовы», падрыхтаваны з выкарыстаннем сэрвісаў Web 2.0, які будзе выкарыстоўвацца педагогамі I і II ступені агульнай сярэдняй адукацыі, выкладчыкамі ВНУ і студэнтамі педагагічных спецыяльнасцяў.

Праект уключае ў сябе тры этапы:

Падрыхтоўчы. Анонс праекта і атрыманне дазволу бацькоў на работу; рэгістрацыя ўдзельнікаў; стварэнне каманд і размеркаванне роляў; знаёмства са стартавай прэзентацыяй і буклетам праекта, а таксама з правіламі бяспекі пры працы з сеткай Інтэрнэт; частковае запаўненне табліцы «Ведаем–Цікавімся–Даведаліся–Як даведаліся»; стварэнне электроннай платформы кожнай каманды і афармленне візітовак.

Адказнымі за выкананне заданняў на дадзеным этапе з'яўляюцца каардынатары і ўдзельнікі праекта.

Асноўны, які таксама ўключае тры этапы, кожны з якіх раскрывае праблемнае пытанне. Дыскусіі па праблемных пытаннях; пошук і адбор інфармацыі; стварэнне прадукту адпаведнага этапа; запаўненне табліцы «Ведаем–Цікавімся–Даведаліся–Як даведаліся»; запаўненне дзённіка самаадзнакі каманды і асабістага ўдзелу кожнага; запаўненне табліцы прасоўвання каманд; арганізацыя online–канферэнцый для дэманстрацый і абмеркавання.

Адказнымі за выкананне заданняў на дадзеным этапе з'яўляюцца каардынатары, бацькі і навучэнцы.

Заключны. Запаўненне рэфлексіўных лістоў; правядзенне канферэнцыі для падвядзення вынікаў і выдача сертыфікатаў.

Адказнымі за выкананне заданняў на дадзеным этапе з'яўляюцца каардынатары і ўдзельнікі праекта.

Заключэнне

Удзел у навучальных сеткавых праектах – гэта эфектыўны сродак для дасягнення мэтаў адукацыі, стымул для творчасці і развіцця, адкрыццё для сябе новых ідэй, натхненне для далейшага пошуку і эксперыментаў не толькі для дзяцей, але і для педагогаў. Дзеці вучацца ствараць ідэі і ўвасабляць іх у жыццё, прэзентаваць вынікі сваіх даследаванняў.

Падводзячы вынікі, можна адзначыць, што ўдзел у сеткавым праекце дапамагае вучню развіваць у комплексе ўсе універсальныя навучальныя дзеянні:

– рэгулятыўныя: вызначаць мэта, складаць план дзеянняў, дзейнічаць па абраным планам, знаходзіць рацыянальныя спосабы працы, ацэньваць дзеянні ў адпаведнасці з пастаўленай задачай і ўмовамі яе рэалізацыі;

– пазнавальныя: асэнсоўваць, якая інфармацыя патрэбна для вырашэння задачы, шукаць інфармацыю ў розных крыніцах, ствараць мадэлі з вылучэннем істотных характарыстык аб'екта і прадстаўленнем іх у прасторава–графічнай або знакава–сімвалічнай форме, вырашаць задачу рознымі спосабамі і вылучаць найбольш аптымальны, аналізаваць, абагульняць, рабіць высновы;

– камунікатыўныя: задаваць пытанні і адказваць на іх, пераконваць іншага чалавека, абмяркоўваць, перадаваць інфармацыю ў сціснутым, выбарачным або разгорнутым выглядзе, крытычна ставіцца да сваёй пазіцыі і прызнаваць сваю няправасць, працаваць у групе, ўносіць ўклад у сумесныя дзеянні.

Спіс літаратуры

1. Кодэкс Рэспублікі Беларусь аб адукацыі // Нацыянальны прававы інтэрнэт–партал Рэспублікі Беларусь [Электронны рэсурс]. – Рэжым доступу: http://www.pravo.by/document/?guid=3871&p0=hk1100243. – Дата доступу: 10.04.2020.
2. Беларуская мова: вучэбная праграма па вучэбным прадмеце для III класа ўстаноў агульнай сярэдняй адукацыі з беларускай і рускай мовамі навучання і выхавання: утв. Мін–ам адукацыі Рэсп. Беларусь 27.07.2017 №90. – Мінск, 2017. – 212 с.
3. Пачатковая школа. 3 кл.: прыкладнае каляндарна–тэматычнае планаванне : дапаможнік для настаўнікаў устаноў агульнай сярэдняй адукацыі з рускай

мовай навучання / М. Б. Антыпава [і інш.]. – Мінск: НИА : Аверсэв, 2019. – 196 с.

Чапля Таццяна Дзмітрыеўна, студэнка 3 курса педагагічнага факультэта Гродзенскага дзяржаўнага ўніверсітэта імя Янкі Купалы, tanya.chaplya@mail.ru